

ALAN LEO (William Frederic Allen) 1860-1917

Astrologiens lange historie rækker mere end 5000 år tilbage, og meget af det, vi ved i Vesten i dag, hviler stadig på to væsentlige overlevende arbejder skrevet af *Claudius Ptolemæus* i det 2. århundrede e. Kr., hvor han samlede mange af sine forgængeres viden.

En større blomstring i vestlig astrologi fandt sted i den sene middelalder og renæssancen på grund af en indflydelse fra arabiske tekster via Spanien, af hvilke mange var oversat fra ældre græske og romerske kildematerialer. Men derpå sygnede astrologien hen gennem meget af oplysningstiden i det 17. og 18. århundrede, og nåede et specielt lavpunkt i det 19. århundrede, hvor den mest cirkulerede i form af de populære almanakker, der fandtes i de fleste husholdninger.

Men siden indgangen til det 20. århundrede har astrologien oplevet en genopstandelse

*en artikel af
Jutta Woods*

DEN TEOSOFISKE ARV I MODERNE ASTROLOGI

Nutidens astrologi har haft væsentlig gavn af indflydelsen fra adskillige fremtrædende astrologer med tætte bånd til den teosofiske bevægelse

både i popularitet og respektabilitet. En artikel i bladet Life i 1997, der citerer resultatet af en undersøgelse, fastslog:

Det viser sig at astrologien oplever dens største blomstring i 400 år. Ifølge en nylig afstemning er kun 20 procent af amerikanerne rent afvisende. 48 procent siger, at astrologien muligvis eller afgjort er rigtig ... for tyve år siden var det anslået, at der var ca. 1000 professionelle astrologer i USA; i dag er der i omegnen af 5000. I 1968, da Linda Goodmans Soltegn blev den første astrologiske bestseller, var det årlige marked for astrologibøger omkring fem millioner. I dag er det nærmere 20 millioner. Netbrugere kan surfe tusinder af websider ... (1)

Denne artikel (2) vil beskrive den rolle, som den Teosofiske Bevægelse (eller T.B.) spillede ved både at berige astrologiens teoretiske indhold og styrke dens popularitet og anerkendelse i offentligheden siden det 20. århundrede. De to ting er selvfølgelig nært forbundne. Hele astrologiens emne er stadig dårligt udforsket, uden tvivl på grund af det, som Gordon Melton har kaldt "en vedvarende videnskabelig foragt for det okkulte." (3)

T.B. startede med grundlæggelsen af Det Teosofiske Samfund (T.S.) i New York i 1875 ved *Helena Petrovna Blavatsky* (en farvestrålende, excentrisk og eventyrlysten russisk aristokrat, der hengivent kaldes HPB af sine tilhængere); Oberst *Henry Steel Olcott* (en forhenværende officer i hæren og sagfører i New York); *William Quan Judge* (som blev juridisk rådgiver og senere leder af den amerikanske sektion af T.S.); og flere andre personer med høj social status, som alle var interesserede i udforskningen af uforklarlige natur- og psykiske fænomener.

Samfundet tiltrak et antal prominente folk fra de liberale erhverv og middelklassen, og fik således indflydelse på mange områder af samfundet, inklusive kunst, politik og åndelige bevægelser. Blavatsky og Olcott forlod New York og tog til Indien i 1878 og grundlagde til sidst Samfundets internationale hovedkvarter i Adyar, en forstad til Madras (nu Chennai). *Sepharial*, den kendte britiske teosof/astrolog, var ved Blavatskys side da hun døde i London, England i 1891. Melton har kaldt hende "den ny tidsalders moder," og denne titel kan meget vel også beskrive hendes indflydelse på moderne astrologi.

Teosofisk inspirerede grupper

Ikke længe efter HPBs død, blev stridigheder, der allerede gærede i hendes levetid, mere intense og førte efterhånden til dannelsen af flere udbrydergrupper. Men alle disse nye udbrydergrupper bidrog også til udbredelsen af de Teosofiske ideer i astrologien i forskelligt omfang. De syv væsentligste grupper, er:

1. **Det originale Teosofisk Samfund** med internationalt hovedkvarter i Adyar (Indien)
2. **Det Teosofiske Samfund** (Pasadena, Californien), tidligere kendt som Point Loma Community
3. **The United Lodge of Theosophy** (ULT)
4. **Arcane School** ved Alice A. Bailey
5. **Rosicrucian Fellowship**, som blev grundlagt af dansk fødte *Max Heindel*, en tidligere teosof, og hans kone *Augusta Voss*. Sidstnævnte havde nære bånd til to grupper, som var mere indirekte forbundet med den teosofiske bevægelse: *Manly Palmer Hall's Church of the People* i Los Angeles (han grundlagde senere The Philosophical Research Society) og *Elbert Benjamine's*

Brotherhood of Light; begge disse to sidste var inspirerede af den teosofiske lære.

6. **The Sabian Assembly**, grundlagt af astrologen *Marc Edmund Jones*

7. **Det Antroposofiske Samfund** grundlagt af *Rudolf Steiner*, en fremtrædende tysk teosof, som blev smidt ud af T.S. i 1913. (4)

Bidragene fra disse forskellige grupper til at sprede de teosofiske ideer i astrologien i Nordamerika, England og Europa har taget forskellige former. Nok den vigtigste af disse var indflydelsen fra den astrologi-undervisning, der blev givet i de teosofiske loger over hele Nordamerika – og særlig i England gennem T.S.'s Astrologiske Loge i London. Noget, der også var vigtigt, var indflydelsen fra skrifter af ledende Teosoffer/astrologer, og navnlig de fire, jeg vil undersøge i denne artikel.

Man skal huske på, at de, der er involverede i okkulte eller spirituelle fællesskaber – både nu og i fortiden – ofte er forbundet med et udstrakt netværk af lignende organisationer. For eksempel kan en person samtidig tilhøre en af de teosofiske grupper, der er nævnt ovenfor, frimurerne og også et eller flere astrologiske eller spirituelle indstillede fællesskaber.

HPBs skrifter trak både på Nyplatonismens og Hermetikernes lære, som dukkede op under renæssancen, og på hinduistiske og buddhistiske ideer. Blandt de ledende teosoffer var det frem for alt HPB, som lagde vægt på astrologiens rolle i sine vigtigste værker, *Isis Unveiled* (1877), *The Secret Doctrine* (1888), og forskellige artikler gendgivet i hendes *Collected Writings* (1968). Hendes vældige viden om det okkulte og især hendes syn på astrologien gjorde hende til det logiske fokus for mine egne undersøgelser. Men hendes dybe respekt for astrologien deles ikke overalt blandt alle teosoffer. HPB krævede en høj professionel standard hos astrologer og skelnede mellem dem, hun kaldte "kvaksalvere", som bare fuser lidt rundt i astrologien for at imponere andre, og de seriøse studerende, som er velbevandrede i filosofi, psykologi og det okkulte.

(5) Gennem min forskning har jeg fundet, at indflydelsen fra den teosofiske bevægelse på genoplivelsen og berigelsen af moderne astrologi, både har et teoretisk og et praktisk aspekt.

Fire teosofiske temaer

På det teoretiske niveau kan vi se fire væsentlig temaer fra HPBs lære, som har gennemtrængt den moderne, 20. århundredes astrologi:

1. Det Hermetiske begreb om ækvivalens mellem makrokosmos og menneskelivets mikrokosmos
2. De hinduistiske/buddhistiske begreber karma og reinkarnation
3. Teorierne om planetcykler (især forklaret og udvidet i astrologien af Dane Rudhyar)
4. Begrebet 'sjælens psykologi' (6)

Det ville være en fejltagelse at antage, at alle praktiserende astrologer skriver under på disse fire vigtige begreber. Men et overblik over amerikanske astrologer i 1980'erne viste at "omkring femoghalvfjerds procent af astrologerne troede på karma, en universel lov, der bedst kan sammenfattes som 'Som du sår, skal du høste'. Samme mængde accepterede også ideen om reinkarnation." (7) Selv om lignende tal ikke fandtes for Storbritannien, tyder anekdotiske vidnesbyrd på, at procenten i det land nok er noget lignende. Og selv om disse begreber måske ikke har fundet vej ind i astrologien gennem teosofien alene, var teosofferne blandt de første til at introducere og popularisere hinduistiske og buddhistiske ideer om karma og reinkarnation i vesten.

På det mere praktiske plan har mit studie afsløret, at moderne astrologi er blevet inspireret og beriget af den teosofiske bevægelse og dens medlemmer på tre forskellige måder.

For det første, astrologien blev først fremmet af aktiviteterne i de forskellige teosofiske loger, som var spredt over Nordamerika og Storbritannien som græsrodsbevægelser. Her bør specielt nævnes den Astrologiske

Loge i det Teosofiske Samfund (ALTS) i London, England, grundlagt i 1915 af teosof/astrolog *Alan Leo*. Denne loges indflydelse var vidtrækkende ikke kun i Vesteuropa, men også i Nordamerika og så langt væk som Australien og Sydafrika. I de Forenede Stater var det specielt den teosofiske loge i St. Louis, Missouri under ledelse af *Charles Luntz*, som spillede en væsentlig rolle i at inspirere til at skabe andre astrologiske grupper i nordamerikanske Teosofiske Loger.

For det andet, var jeg i stand til at spore bidragene fra teosoffer som *Llewellyn George* og andre til den senere grundlæggelse og aktiviteterne i the American Federation of Astrologers (AFA), den ældste og engang største astrologiske sammenslutning i Nordamerika. Ifølge tilgængelig information er det sandsynligt, at mindst 50 procent af medlemmerne faktisk var teosoffer. Oprettelsen af denne organisation i 1938 har siden affødt et antal andre grupper.

For det tredje, og mest betydningsfuldt, nutidens astrologer har haft væsentlig gavn af den dybe indflydelse, som øves af adskillige prominente astrologer med tætte bånd til den teosofiske bevægelse.

Fire markante astrologer

For en mere detaljeret analyse har jeg valgt at fokusere på fire af disse: *Alan Leo*, *C.E.O. Carter*, *Marc Edmund Jones* og *Dane Rudhyar*. Hver har på sin egen måde bidraget meget til den teoretiske berigelse og genoplivelse af en ny slags astrologi, en som kan kaldes "Teosofisk Astrologi" (hvilket allerede antydes af *Ellic Howe* i hans bog 'Uranias Children').

Denne indflydelse dokumenteres gennem historierne om disse fire mænd og bekræftes gennem en undersøgelse af det teosofiske indhold i deres astrologiske værker. Alle disse fire astrologer var yderst produktive skribenter og efterlod en mængde bøger og traktater, hvoraf de fleste stadig er tilgængelige for læsere verden over.

Når man analyserer disse mænds biografiske information og deres særlige udgaver af astrologi giver det omfattende informa-

Alan Leo (1860-1917)

tion om den teosofiske læres indflydelse på deres arbejde, udledt af deres tilknytning til forskellige teosofiske grupper såvel som deres læsning af HPB og andre teosofiske forfattere. (8) Lad mig for at illustrere den sidste pointe først opregne data om deres respektive levetid, som er vitale for at forstå deres kreative indflydelse på astrologiens område.

- *Alan Leo (1860-1917)*
- *Charles E. O. Carter (1887-1968)*
- *Marc Edmund Jones (1888-1980)*
- *Dane Rudhyar (1895-1985)*

Hvad der straks bliver åbenlyst ud fra disse data er, at de to britiske repræsentanter (*Leo* og *Carter*) er før deres nordamerikanske kolleger. Dette kaster lys over den historiske præcedens og vigtighed af den britiske arv med hensyn til astrologien i Nordamerika, noget som *Mr. G. J. McCormack* først gjorde opmærksom på i sin tale til AFAs årlige kongres i 1943. (9) *Marc Edmund Jones* anerkendte også at "Alan Leos støtte og hans forsøg på i England at bruge teosofiske principper til at kaste større glans over stjernekunsten" gav forbilleder for behandlingen og udøvelsen af astrologi i Nordamerika.

(10) I det følgende vil jeg fokusere på de teosofiske bidrag fra hver af disse astrologer for at vise deres indflydelse på det astrologiske miljø både lokalt og internationalt.

Alan Leo (1860-1917)

Til trods for sit relativt korte liv (han døde i en alder af 57), bliver Leo klart anset som pioner af en ny slags i det 20. århundredes astrologi. Han gav ikke kun astrologien en filosofisk referenceramme ud fra sine teosofiske overbevisninger, men han gav også astrologien en kommerciel basis ved at popularisere den på en måde, som ingen havde forsøgt før. Således bragte han astrologien et nyt niveau af offentlig og kommerciel anvendelse og respektabilitet, og hans arbejde blev hurtigt efterlignet af andre – ofte til skade for astrologien og til Leos senere sorg. (11) Men Leos vigtige arv var at forankre astrologien stærkt til de væsentligste teosofiske læresætninger, med det resultat, at han efterlod en arv som tjente som et eksempel og udgangspunkt for Carter, Jones, Rudhyar og andre, som byggede på de fundament, som han havde skabt.

Samtidige astrologer ville derfor almindeligvis være enige om at *"Alan Leo var pioner for en ny generation af astrologer, som kom til at anse astrologi for ikke kun for at være en videnskab om forudsigelser, men for en måde at finde mening og betydning i livet på. For ham var zodiakken sjælens udviklingsvej."* (12) Jones selv anerkendte Leos rolle som pioner for moderne astrologi, idet han sagde, at "hans fjorten manualer (London 1901-12), hans leksikon og andre bøger og pamfletter revolutionerede den astrologiske litteratur fuldstændig." (13)

Leo "kunne ikke tænke på teosofien som fuldstændig uden astrologiens store videnskab, men på samme måde kunne han ikke forestille sig astrologien, en af Guds store veje, uden teosofien." (14) Den teosofiske indflydelse kan ses i form af nogle tankemønstre på følgende måde: (1) temaet "esoterisk" (okkult eller skjult) versus "ek-soterisk" (den ydre manifestation) astrologi;

(2) temaet planetherskerskab; (3) den betydningsfuldhed man tillægger astrologens kvalifikationer; (4) begreberne karma og reinkarnation; og (5) psykologiens værdi for astrologien kombineret med teosofiske begreber som karma og reinkarnation. Med andre ord, Leo søgte en astrologi som indarbejdede åndelige (i.e. teosofiske) såvel som psykologiske aspekter. Alle disse ideer eller begreber viser klare paralleller til HPBs udsagn om dette emne.

Alan Leo rejste ganske meget i sin levetid. Sammen med sit kontor i London havde han også kontorer i Frankrig, Nederlandene, USA (New York) og Indien. De fleste af dem eksisterede dog kun i kort tid. Uheldigvis forhindrede Leos tidlige død ham i yderligere at udvikle og sprede sine ideer. Vi kan kun forestille os, hvad en med hans talenter kunne have opnået, hvis han havde levet lige så længe som *Carter, Jones* eller *Rudhyar*. Leo oplevede ikke opdagelsen af Pluto i 1930, som de andre gjorde, og vi ved ikke, hvordan det kunne have påvirket hans astrologiske perspektiv. Ydermere var udviklingen af moderne psykologi stadig i sin barndom, da han døde i 1917, så han fik aldrig adgang til de psykologiske teorier, som var tilgængelige for de andre astrologer.

C. E. O. Carter (1887-1968)

Charles Carter bragte ikke nogen nye teosofiske ideer til astrologien på den måde, som Alan Leo gjorde. Mens Leo mere var en kreativ kraft, blev Carter vogter af Leos arv i sin rolle som præsident for det organ, som Leo grundlagde i 1915, **The Astrological Loge** i Teosofisk Samfund. Carters betydning for genoplivelsen og forbedringen af det 20. århundredes astrologi ligger derfor først og fremmest i hans lange og succesfulde ledelse af ALTS i London (som han tidligt gik ind i under Leos lederskab) og i grundlæggelsen af tidsskriftet *Astrology*, som voksede fra en lille publikation til et respektabelt internationalt tidsskrift. Carter havde et talent for at opretholde en følsom balance mellem den astrologiske loge og T.S. organisationen,

eftersom mange ikke-teosoffer havde søgt medlemskab af logen.

Selv om Carter betragtede sig som Nyplatonist, viser hans skrifter også en tæt forbindelse mellem hans astrologi og de fire teosofiske hovedtemaer, som blev beskrevet tidligere. Især understreger han psykologiens betydning for astrologien, som beskrevet i hans bog *Encyclopedia of Psychological Astrology* (1924), såvel som vigtigheden af sjælen og begreberne karma og reinkarnation, som fremlagt i hans bog *The Zodiac and the Soul* (1928). Han rummede også det hermetiske begreb om mikrokosmos og makrokosmos, som udtrykt i loven om overensstemmelser. For ham var astrologens univers ikke kaotisk eller tilfældigt, men afspejlede en underliggende moralsk orden.

Under Carters lederskab blomstrede Logen yderligere og blev en stabiliserende faktor for astrologiens vækst i Storbritannien og i udlandet. Han holdt altid fokus på astrologien (idet han på denne måde fulgte Leos mål) og det lykkedes ham at skabe en atmosfære, der førte til oplæringen af talrige respekterede astrologer, hvoraf nogle gik videre med at danne deres egne organisationer. Dette tjente til at udvide astrologiens rammer og udvidede dens udstrækning langt ud over de

Charles E. O. Carter (1887-1968)

britiske grænser.

På denne måde blev Logen en vugge for vitale nye skud på stammen, heriblandt nye ideer og institutioner. For eksempel blev Leos drøm om en uddannelsesinstitution for astrologi ført ud i livet af Carter nogle år senere gennem hans støtte til *The Faculty of Astrological Studies*, som stadig er aktivt med at uddanne astrologer verden over. Også den internationalt anerkendte *Astrological Association of Great Britain* er stadig aktiv i dag, endnu en gren, som har skabt et astrologisk studiecenter, et bibliotek og et succesfuldt tidsskrift.

For Carter var astrologens univers ikke kaotisk eller tilfældigt, men afspejlede en underliggende moralsk orden.

Den tredje væsentlige gren, *The Company of Astrologers*, spiller også en betydningsfuld rolle i udviklingen og udbredelsen af astrologien. Disse tre vigtige institutioner skylder alle deres oprindelse til Carter og Logen, som han ledede i så mange år. I træning og udvikling har Logen givet en grad af stabilitet og respektabilitet, som ikke har været set, siden astrologien blev bandlyst fra universiteterne i oplysningstiden. Derfor må æren for London Logens overlevelse og dens ekstraordinære indflydelse på moderne astrologi gå til Carter og hans loyale flok af hjælpere i årene mellem de to verdenskrige og videre frem.

Carter har tilsyneladende korresponderet med mange teosoffer/astrologer i USA og Canada – delvis i sin egenskab af medlem af AFA – men han rejste aldrig derover. Og skønt han havde en udstrakt korrespondance med et antal nordamerikanske astrologer, kunne jeg ikke finde bevis på nogen kontakt mellem Carter og hans samtidige, Jones, som begge var medlemmer af AFA, såvel som begge var teosoffer. (15)

Marc Edmund Jones (1888-1980)

Den rolle, som Jones spillede i det 20.

Marc Edmund Jones (1888-1980)

århundredes astrologi var helt forskellig fra Carters. De to havde ikke lejlighed til at mødes, siden ingen af dem rejste udenlands (selv om Jones rejste meget i hele USA). Dertil kommer, at Jones, selv om han levede samtidigt med Rudhyar, aldrig virkelig interesserede sig for dybdepsykologi. Ligesom Carter begrænsede han sig selv til det, som Rudhyar kaldte "den gammeldags form for psykologi". (16) Jones' psykologi har måske været mere udviklet end HPBs, eftersom han blev konfronteret med psykologiens formelle vækst i sin levetid, men han favnede ikke Jungs dybdeanalyse på samme måde som Rudhyar. Men både Jones og Rudhyar var gennemtrængt af teosofi og var filosofisk orienterede i deres udgave af astrologien.

Jones havde stor respekt for HPB og henviste til hendes bog *The Secret Doctrine* som det vigtigste værk i moderne vestlig okkultisme. Hendes vægt på astrologiens universelle dimension appellerede til ham, og han udtrykte også sin støtte til HPBs syn på astrologi som en videnskab i sine ikke offentlige forelæsninger, Teosofisk astrologi. Han skabte sit særlige perspektiv "Sabian Astrology", en fremgangsmåde som medtager de Sabiske symboler, som Rudhyar også brugte senere, sammen med Jones' beskrivelse af de syv typer af planetmønstre

(sprøjtet (splash), skålen (bowl), spanden (bucket) etc.). Jones kombinerede også teosofien med sin kristne tro i sine skrifter om sabiansk astrologi og sin private praksis. Dette undrer de fleste kristne, specielt traditionelle teologer, som noget usammenhængende. Men Jones hævdede imidlertid, at han havde opdaget en dyb sammenhæng mellem de to, sandsynligvis som resultat af sin læsning af kristne teosoffer som *James Pryse*, den tidlige kirkes gnostiske tekster og *Ibn Gabriol's* skrifter, en jødisk filosof og kabbalist fra det 11. århundrede. Under alle omstændigheder nåede Jones' syntese mange mennesker, som måske ellers aldrig ville have interesseret sig for teosofi, endsige astrologi.

Jones forsøgte at forene HPBs eklektiske (ikke skoletilknyttede) filosofi med sin egen tidlige hengivenhed for kristendommen, og en del af denne blanding inddrog psykologi og begreberne karma og reinkarnation, såvel som doktrinen om mikrokosmos – makrokosmos. Han var også enig i HPBs ideer med hensyn til esoterisk astrologi – som for eksempel forbandt Israels 12 stammer med astrologiens 12 tegn.

Marc Edmund Jones forbandt teosofi med sin kristne tro i sine skrifter om Sabisk Astrologi og i sin private praksis.

Han havde en livslang forbindelse med *Max Heindel* og *Manly Palmer Hall*. Jones rejste en hel del og talte til store tilhørerskarer over hele Nordamerika gennem det meste af sit liv. (17) Han skabte *The Sabian Assembly* i 1923, en gruppe, som stadig bevarer og udvider hans værk.

Skønt alle disse fire astrologer havde meget til fælles, er der flere paralleller mellem Jones og Rudhyar – og også væsentlige forskelle mellem de to. Rudhyar, som var inspireret af Jones, anerkendte Jones' betydning for samtidens astrologi, idet han skrev: "*Marc Edmund Jones har bragt astrologien til et niveau som et yderst abstrakt system af viden, gennemtrængt af relativisme og dybt*

forankret i intellektuel spekulation, men også yderst aktivt og effektivt i et genskabt 'øjeblik' system." (18)

Dane Rudhyar (1895-1985)

Rudhyar, som er født i Frankrig, var den yngste og mest uortodokse af de fire astrologer, idet han var noget af en "New Age" skikkelse endnu før dette blev anerkendt som en bevægelse. Han var mere hjemme blandt de unge hippier, som fulgte ham i 1960erne og 70erne end blandt samtidige som Carter eller Jones. Rudhyar havde altid en stærk tilbøjelighed for astrologi og filosofi, selv om hans første kærlighed var musik, og han forblev en kunstner i hjertet.

Uden at forsvare sine forbindelser til teosofien åbent, blev Rudhyar først bekendt med astrologien i 1920 i Krotona, det teosofiske center i Ojai, Californien. Hans inddragelse af teosofiske ideer i astrologien er specielt tydelig i hans skrifter om de ydre planeters kredsløb, deres historiske relevans og deres forhold til de universelle kredsløb, noget som specielt interesserede HPB. Det var også i Krotona, at Rudhyar første gang mødte Alice Bailey, som efterhånden skabte sin egen skole for esoterisk astrologi og senere hjalp ham med at udgive hans første indflydelsesrige værk om astrologi, *The Astrology of Personality* (1936). Denne var ikke skrevet som en tekstbog, men var snarere en ny fortolkning af "astrologiske begreber og idealer i lyset af moderne psykologi og filosofi" (som dens undertitel fastslår). Han var "mere optaget af at beskrive rationalet i astrologiske teknikker end af at demonstrere teknikkerne selv." (19)

Astrologen Michael Meyer rapporterede, at Rudhyar ved en lejlighed i 1970erne, hvor han var inviteret af Esalen Institute til at tale om HPBs *The Secret Doctrine*, reflekterede over, at dette var et optimistisk varsel for fremtiden. Tidligere havde han altid været forsigtig med at nævne teosofien i sine forelæsninger, men nu så det ud til, at tiderne skiftede. (20) Rudhyars astrologi var gennemtrængt af HPBs ideer fra hendes

Dane Rudhyar (1895-1985)

hovedværker, som han havde stor respekt for. Senere i livet viede han en hel bog, *Occult Preparations for a New Age* (1975) til HPBs livshistorie og lære, hvor han forklarede sine ideer om tid, teorien om kredsløb og transpersonelt liv, alt sammen indenfor rammerne af den teosofiske lære. Tilmed diskuterede han i sin bog *The Planetaryization of Consciousness* detaljeret nogle af de vigtigste teosofiske principper, såsom karma og reinkarnation. Han var altså ansvarlig for at introducere jungiansk dybdepsykologi i astrologien.

Rudhyars indarbejdelse af teosofiske ideer i astrologien er specielt åbenlys i hans skrifter om de ydre planeters kredsløb

På grund af Rudhyars lange liv fik han indflydelse på løbende udviklinger i astrologien i en udstrakt tidsperiode, og han skrev mere end nogen af de tre andre astrologer om nye opdagelser. For eksempel havde Alan Leo aldrig en chance for at udforske periodiciteten i store konjunktioner som Uranus-Pluto eller Neptun-Pluto og deres historiske betydning. Selv under Charles Carters væsentligste produktive periode havde forskning omkring Plutos betydninger endnu ikke nået

det niveau, som man opnåede i 1970'erne og 80'erne. Faktisk var det først efter Carters død at Plutos astrologiske implikationer blev mere fuldkomment forstået og inkorporeret i den astrologiske litteratur. Og eftersom Marc Edmund Jones ikke beskæftigede sig meget med noget af disse områder af astrologien (cyklus og dybdepsykologi), var det overladt til Rudhyar at udforske dem.

Rudhyar troede, at menneskeheden stod på en tærskel til en ny tidsalder, som involverede en radikal bevidsthedsændring, eftersom *"en ekstraordinær stor forvirring er fremherskende ikke kun i astrologi, men i psykologi, medicin og næsten alle intellektuelle bestræbelser, inklusive kunsten. Dette er sådan, fordi vi gennemlever en overgangsperiode. Vi klynger os stadig følelsesmæssigt og ofte frygtsomt til fortiden og til ego-frelsende redskaber ..."* (22)

Ligesom Alan Leo rejste Rudhyar meget og internationalt. Hans rejser skyldtes i begyndelsen hans musikerkarriere, men var senere i forbindelse med astrologi, og de gav ham chancen for at nå et enormt publikum med sine ideer. Han samlede studenter om sig i Nordamerika såvel som i Schweiz, Frankrig, Nederlandene og England.

Astrologernes fællestræk

Mens hver af de ovennævnte astrologer gav sit eget enestående bidrag til genoplivelsen og berigelsen af astrologien, havde de også et antal ideer fælles, hvad jeg her vil opregne kort.

For det første var alle fire mænd forenede i deres mål med at løfte astrologiens status og føre den tilbage til niveauet for den respektabilitet, som de troede på, at den fortjente, i en tidsalder, hvor så mange mysterier (videnskabeligt eller på anden måde) var blevet afsløret, hvad der tillod os at trænge længere ud i universet end nogensinde før.

Dertil kommer, at alle fire krævede, at astrologen ideelt skal være en kombination af filosof og psykolog, og at man skal tilnærme sig astrologiens sande praksis som en slags kunst. (23) For dem understregede den slags overvejelser den vitale rolle for

opfattelsesevnen i denne disciplin – især en høj grad af intuition grænsende til geni – som værende essentielle evner hos en "god" astrolog. (24) Disse ideer var også meget vigtige for HPB.

Det er også interessant, at alle fire astrologer var kritiske overfor en rent empirisk eller statistisk tilgang til astrologi, eller overfor ethvert forsøg på at standardisere astrologi for at gøre den acceptabel for moderne videnskab. Dette synspunkt er også på linje med HPBs holdning til professionalisme i astrologi, som beskrevet i hendes egne skrifter.

Hvad der yderligere er interessant er, at alle fire tilsyneladende udtrykte en vis kritik eller skuffelse over teosoffer, som havde en negativ holdning til astrologi. Dette er ikke overraskende, eftersom ledere af det Teosofiske Samfund i eftertiden efter HPB ikke så meget var optaget af astrologi, og i nogle tilfælde endda var fjendtlige overfor den, derfor mit fokus her på HPB's skrifter. Alle fire astrologers sympati for den teosofiske bevægelse skyldtes primært hendes skrifter, da det var der, de fandt inspiration og støtte til deres astrologi, og den skyldtes også andre teosoffer/astrologer, som organiserede en række astrologiske grupper og klasser.

Endelig fokuserede alle fire mænds aktiviteter på at forbedre den astrologiske rådgivning. Dette er grunden til, at jeg ønsker at tilføje disse ord fra *Layla Raël*, Rudhyars sidste kone:

I dag rådgiver selv den mest resultatorienterede astrolog (en betegnelse, som Rudhyar selv prægede i modsætning til sin egen personcentrerede tilgang) klienter – dvs. fremhæver klientens ansvar, ja faktisk formål i livet, som er at vokse og lære af alt, hvad der sker, lige meget hvor sørgeligt eller sublimt. Dette markerer i sig selv et farvel til den traditionelle astrologiske praksis. (25)

Afsluttende bemærkninger

Jeg hævder ikke, at den teosofiske bevægelse alene var ansvarlig for berigelsen og genoplivelsen af astrologien, men materialet vidner klart om, at teosofiens indflydelse har været dyb og vidtrækkende, og at moderne

astrologi ville være meget anderledes i dag uden den. (26) Impulsen til denne genoplivning er mest åbenlys på to niveauer: teoretisk og praktisk. På den teoretiske side præsenterede den teosofiske bevægelse på ny den vestlige astrologi for dens egne okkulte rødder i hermetik og nyplatonisme, idet den gav den en indsprøjtning af bestemte "østlige" træk, som kom fra det indiske subkontinent – et vigtigt opbevaringssted for den gamle visdom, ifølge HPB. Denne teosofiske indflydelse demonstreres af moderne astrologers stigende accept og opmærksomhed overfor de fire hovedtemaer, som blev nævnt tidligere.

På det mere praktiske græsrodsplan har astrologien og så haft dramatisk gavn af de mange astrologiske aktiviteter, der blev igangsat af medlemmer af den teosofiske bevægelse over hele Nordamerika og Storbritannien, såvel som af de kendte astrologer, der var under indflydelse af den teosofiske lære.

Indflydelsen på begge niveauer har i sandhed været bemærkelsesværdig for astrologien, og teosofiske ideer, der engang blev anset for at være exceptionelle eller fremmede, er blevet almindelige i vore dages astrologiske litteratur og praksis. 🍏

Kilder og noter

1. Kenneth Miller, "Star Struck: A Journey to the New Frontiers of the Zodiac," (Ramt af stjernerne: En rejse til Zodiakkens nye grænser o.a.), Life Magazine, July 1997, s. 40. En tidligere artikel om samme emne udkom i udgaven fra 26. september, 1969, med titlen "Astrology for Devotees and Doubters", af Anne Bayer.

2. Denne artikel er et kort resume af et meget større studium: Jutta K. Lehmann, "The influence of the Theosophical Movement on the Revival of Astrology in England and North America in the 20th Century", Ph.D. afhandling, Concordia University, Montréal, 1998.

3. Gordon Melton, "The Revival of Astrology in the United States (astrologiens genoplivning i de Forenede Stater o.a.), kapitel 10 i Rodney Stark (udg.), Religious Movements: Genesis, Exodus and Numbers, Paragon House Publishers, 1985, s.280. Blandt de mere ansete forsøg på at dokumentere astrologiens historie er Ellic Howes "Uranias Children"; to nyere

bøger af Patrick Curry, "Prophecy and Power" og "A Confusion of Prophets", og tidsskriftet "Culture and Cosmos", som er sponsoreret af Nick Campion og af andre astrologer og forskere.

4. (Max Heindel blev født i Aarhus som Carl Louis von Grasshoff o.a.) Listen udtømmer ikke antallet af tilknyttede grupper. For eksempel medtager John Algeo, den nuværende præsident for den amerikanske sektion af Teosofisk Samfund i Wheaton, Illinois, den slags grupper som dannedes omkring Krishnamurti, Elizabeth Clare Prophets "I Am" bevægelse, grupper der fulgte Gurdijeffs idder som formaliseret af P.D. Ouspensky, "og meget af det intellektuelle indhold i New Age – sådan som det er." Se John Algeo "The Tree of Theosophy" i The American Theosophist, bind 78, nr. 6, november/december 1990, s.2.

5. H. P. Blavatsky, Collected Writings bind III 1874-1878, The Theosophical Press, 1968, s.192.

6. HPB tænkte på denne psykologi som værende væsentlig for astrologien. Hendes ideer om dette emne er relativt tæt på den jungianske dybdepsykologi og Abraham Maslows humanistiske psykologi.

7. Ronald Davison, Astrology: The Classical Guide to Understanding your Horoscope, CRCS Publications, 1987, s.12.

8. Analysen af det teosofiske indhold i deres astrologi er ikke medtaget her, men kan findes i hovedundersøgelsen.

9. Optegnet i sølvbryllupsudgaven af AFA Bulletin, maj 1938-1963, s.1.

10. Marc Edmund Jones, "The Essentials of Astrological Analysis", Sabian Publishing Society, 1960, s. vii

11. Leo, som kun oplevede begyndelsen af astrologiens kommerialisering, blev snart kritisk mod de måder, som hans egne ideer somme tider blev ændret på, og ville bestemt have rynket brynene over, hvordan astrologien bliver præsenteret i dag, som f.eks. soltegnsspalterne, der findes i de fleste aviser.

12. Marcia Moore og Mark Douglas, "Astrology, the Divine Science", Arcane Publications 1971, s. 649.

13. Marc Edmund Jones, "Astrology: How and Why", Penguin Books, Inc., 1945, s.344.

14. S. Maud Sharpe, "Astrologer and Theosophist," i The Vahan, genudgivet i "Modern Astrology" (mindeudgave), bind XIV, No. 12, december 1917, s. 357.

15. Dette er ikke så overraskende, eftersom det bortset fra materialet i "Astrology" og "The Astrological Journal" er vanskeligt at finde biografisk information om Carter. Carter må altså have mødt Rudhyar under sidstnævntes besøg i Logen i 1958 og 1962-63, men hvad der end findes privat af information om dette, er det endnu ikke gjort tilgængeligt.

16. Barbara Somerfield, "An Interview with Dane Rudhyar on His 89th Birthday" (23. marts 1984 i Palo Alto, Californien), i "To Sow", bind 3, No. 2, efterårsjævnudgave 1995, s. 13. (Barbara Somerfield var grundlæggeren af Aurora Press).

17. Se artiklen af Robert Zoller, "Marc Edmund Jones and the New Age Astrology in America," i *Culture and Cosmos*, bind 2, nr. 2, efterår/vinter 1998 s. 39-57.

18. Dane Rudhyar, "Whence, Why and Whither," i "The Future of Astrology," udg. A.T. Mann, Unwin Hyman, 1987, s.8.

19. Ronald C. Davison, anmeldelse af "The Astrology of Personality", i *Astrology*, bind 38. No. 1, 1964, s.29.

20. Michael Meyer, "Rudhyar: Friend, Exemplar and Sage", i "A Tribute to Dane Rudhyar", udg. Reitsma Tees, The Foundation Astro-Kring (The Netherlands), 1995, s.33.

21. Artikler i forskellige astrologiske publikationer viser, at der stadig var meget diskussion om Plutos herskerskab i 1960erne; se "Pluto in the Nativity" (diskussion i et Logeforum), i *Astrology*, bind 38, No. 4, s. 145 ff.

22. Dane Rudhyar, "My Stand on Astrology", The Seed Center, 1972, s.19.

23. Selv den lærde filosof Roger Bacon fra det 13. århundrede anså astrologi for at være både en videnskab og en kunst og virkelig yderst magtfuld. (Se William Eamon, "Science and the Secrets of Nature", Princeton University Press, 1994, s.49.)

24. Se for eksempel Alan Leo, "Præsidentens tale", som blev holdt på Astrological Society's første årlige generalforsamling, som blev holdt på Food Reform Restaurant i London d. 28. maj 1910.

25. Layla Raël, "Happy Birthday, Rudhyar, and Thanks," i *The Astrological Journal*, bind 27, No.2, forår 1985, s.77.

26. Jeg er ikke gået i detaljer med den jungianske dybdepsykologis indflydelse på astrologien (som begyndte i 1950erne), som kan bedømmes på mæng-

den og kvaliteten af litteratur – astrologisk såvel som jungiansk – som er tilgængelig i dag; se f.eks. Maggie Hyde, "Jung and Astrology", HarperCollins Publishers, 1992, eller artikler i astrologiske tidsskrifter.

Copyright © 2013 Jutta Woods
Oversat af Aase Kærgaard

Jutta Woods har været involveret i astrologi siden 1980. Hun har en M.A. i sociologi fra det Frie Universitet i Berlin i Tyskland og en Ph. D. i religionshistorie fra Concordia University i Montréal, Canada. Hun blev også belønnet med en æresgrad i Vedisk Astrologi i 1996 af The Astrological Society i Pune, Indien. Hun har været astrologisk rådgiver og astrologilærer i mange år i Tyskland og Canada. Hendes arbejde i astrologien er under indflydelse både af jungiansk psykologi og østlige filosofier. Kontakt hende på 3651 Aylmer Street, Montréal Québec H2X 2C5, Canada; e-mail: juttawoods@bell.net

---

Astrologikon er medlemsblad for Astrologisk Selskab – ISSN 1904-3449 – Net: www.astrologikon.dk
Copyright © 2014 Astrologisk Selskab – Eftertryk tilladt med kildeangivelse - Email: selskabet@asel.dk
Redaktionen udgøres af Selskabets bestyrelse plus de skrivende medlemmer - Ansv. red. er formanden
Udkommer ordinært i lige måneder (feb, apr, jun, aug, okt, dec) - og er gratis for medlemmer.